

Aptalca ve Cahilce Fikirlerle Cevap Vermek

Birinci Bölüm

22.05.2026 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Okumakta olduğunuz makale Bob Avakian tarafından yazılmış ve revcom.us sitesinde yayınlanmıştır.

En son New York Times ve Savaş Suçları ile ilgili yazdığım yazının sonunda yeni yazılar yayınlayacağımdan bahsetmiştim.

Yakında: *Bağımsızlık Bildirgesi* Üzerine bir seri: Tekrar Eden Suçların Hizmetinde Tarihi ve Gerçeği Çarpıtmak ve Yeniden İcat Etmek

Daha sonra: İç Savaş Döneminde Siyahi Halk Neden ABD Ordusuna Katıldı ve Bunun Şu An İle Ne İlgisi Var?

Gerçekten de bu makaleler yakında yayınlanacak ancak bundan önce “düşünen” ve/veya “woke”, “ilerici”, “solcu” insanlar arasında da maalesef çok yaygın olan cahilce ve aptalca iki önemli meseleye yanıt vermek önemli gözüktü. Bu iki aptalca ve cahilce fikirler sırasıyla: 1) Objektif hakikat diye bir şey yoktur ve neyin doğru olduğunu bilmek de mümkün değildir ve 2) Devrimci sosyalist bir devlet iktidarı da olsa her türlü devlet iktidarı korkunç ve baskıcı bir şeydir.

Birinci bölümü oluşturacak bu yazıda ilk maddedeki iki soruyu yanıtlayıp daha sonra çok yanlış ve zararlı olan ikinci maddeyi de ikinci bölümde cevaplandıracağım.

Birinci Bölüm: Evet, Objektif Hakikat Diye Bir Şey Vardır ve Neyin Doğru Olduğunu Bilmek Mümkündür

Günümüzde hakikatin ne olduğu ve hakikate nasıl ulaşılacağına dair doğru ve bilimsel anlayışa yönelik muhalefetin başlıca ve en zararlı tezahürlerinden biri “woke kimlik” rölativizminin öne sürmüştüğü; objektif bir hakikatin olmadığı, bunun yerine “ötekileştirilmiş” grupların “yaşanmış deneyimlerine” karşılık gelen özel sübjektif “hakikatler” olduğu ve yalnızca belirli bir “ötekileştirilmiş grup” içindeki bir kişinin o grup ve onun “yaşanmış deneyimi” hakkındaki “hakikati” kavrayabileceğidir. 23 numaralı sosyal medya mesajımda (2024) bu meseleye doğrudan bir yanıt vermiştim:

“Farklı insanlar için farklı “hakikatler” diye bir şey yoktur. İnsanların tecrübeleri birbirinden farklı olabilir ancak bunun hakikati herkes için aynıdır. Bir kez daha söylemek gerekirse: Hakikat hakikattir.

Ve şunu da sade bir şekilde söylemek gerekiyor ki “yaşanmış tecrübeler” kendinden bir şekilde hakikati kavramanın temeli değildir. Tecrübe doğru anlayışın sadece “eşiğidir”. En yalın fenomenler bir yana herhangi bir şeyin gerçekten kavranabilmesi için deneyim eşiğinin ötesine geçmek ve bilimsel bir analiz ile sentez yapmak zorunludur: Bu deneyimin parçası olduğu daha geniş gerçekliği, bu gerçekliğe içkin örüntüleri ve altında yatan ve onu harekete geçiren güçleri ortaya koymak için gereklidir. Bu bilimsel yöntem sadece bu tecrübeleri doğrudan yaşayan insanlar tarafından değil daha geniş olarak insan tecrübesine temelinde de genel olarak herkes tarafından uygulanabilir ve uygulanmalıdır.”

Buna basit bir örnek vermek -bir hasta ve doktor arasındaki ilişki- burada hakikate yönelik yöntem ve yaklaşıma dair önemli meseleleri göstermeye hizmet edebilir. Bir hasta semptomlarıyla ilgili “yaşanmış tecrübeler” sahiptir ancak bu, semptomların nedenlerini ve olası tedaviyi anlamakla aynı şey değildir. Bunlar bilim gerektirir, bu özgülde ise tıp bilimini gerektirir ve bunun için bu bilimi öğrenmiş ve uygulayan bir doktora gitmeniz gerekir.

Atılımlar ve pek çok eserimde, başkalarının revcom.us ve teorik dergi Demarcations içerisinde yazdıklarında çok kapsamlı bir epistemoloji (hakikat ve bilgiye ilişkin yaklaşım) tartışması var. Özellikle de neyin doğru olduğuna karar vermenin neden ve nasıl mümkün olduğuna ilişkin. (Bu analizlerin bazıları ve bu kaynaklara referanslar makalenin sonundaki dipnotta bulunabilir).¹

Felsefe ve Devrim Birinci Bölüm makaleminden alıntılacağım bu pasaj meselenin can damarına giriyor:

“Ancak hakikate ulaşip ulaşmadığınız, anlayışınızın *objektif realiteye tekabül edip etmediği*- onun doğru bir *yansıması* olup olmadığı- ile belirlenir. (Basit bir örnek vermek gerekirse: Eğer birisi yağmur yağdığını ama yağmurun olmadığını söylerse ifadesi yanlış olacaktır çünkü bu objektif realitenin doğru bir yansıması değildir. Veyahut birisi kuduz hastalığının insanların şeytan tarafından ele geçirilmesi olduğunu veya COVID’in aslında var olmadığını ve ilaç şirketlerinin para kazanmak için bir uydurması olduğunu söylediklerinde bunlar da gerçekliğin doğru yansımaları değildir. Ancak birisi kuduzun virüs kaynaklı bir hastalık olduğunu ve aşı yoluyla çok efektif bir şekilde mücadele edilebildiğini, COVID’in bundan farklı bir virüs olduğunu ve farklı bir aşı yoluyla hasarlarının minimize edilebileceğini söylerse bunlar objektif realitenin doğru bir yansıması olacak ve doğru ifadeler olacaktır.)”

Şunu bir düşünün: Şayet neyin doğru olduğunu bilmek mümkün olsaydı ne COVID’in etkileriyle mücadele edecek ne de kuduz gibi bir felakete karşı bir aşımız olmayacağı gibi geçmişte insanların kitlesel olarak ölmesine neden olan veba ve çiçek hastalığının bir tedavisi veya önleme yöntemi olmayacaktır. Aslına bakarsanız sadece tıp alanında değil bilimin bütün disiplinlerinde, teknolojiye ve hatta genel olarak bugün bildiğimiz ve verili olarak kabul ettiğimiz fiziksel gerçekliğin bütün dönüşümleri için şayet neyin doğru olduğunu bilmiyor olsaydık bunların hiçbiri olmazdı.

Neyin doğru olduğunu bilmek gerçekten de imkansız olsaydı insanların bu saçmalıkları yazdıkları bilgisayarlar da yapılamazdı!

Verili bir şeyin hakikatinin bazı insanlar tarafından anlaşılması temelinde kimi korkunç şeylerin yapıldığı da doğrudur; örneğin nükleer silahların geliştirilmesi. Ancak ne kadar korkunç bir şey olursa olsun bu da temel bir bilimsel hakikat olan neyin doğru olduğunu bilebilmenin bir ifadesidir (nükleer silahların korkunçluklarının hakikati de buna dahildir).

Atılımlar’da belirtildiği gibi her şeyin hakikatini bilebilmek mümkün değildir ve bazen bütünüyle bazen de kısmen insanların bilgi edinmeye devam etmeleri özellikle de bilimsel yöntemi uygulamalarıyla daha önce doğru olduğunu düşündüğümüz şeylerin doğru olmadığı da

anlaşılmıştır. Daha önce benimsenmiş olan ama aslında yanlış olan fikirlerin düzeltilmesi, insanlığın bilgiyi sürekli olarak biriktirme sürecinin yani gerçekten objektif realite hakkındaki gerçek hakikate ulaşma sürecinin bir parçasıdır.

Bir kez daha “Felsefe ve Devrim”den bir alıntı:

Tabii ki bir şeyin doğru olup olmadığına karar vermek objektif realitenin doğru bir yansımasına dayanır- bu bir şeyi *deklare* etme meselesi değildir. Hakikat testi, gerçekliğin kendisidir. Bir şeyin hakikatini (bir fikir, bir teori vb.) köklü bir şekilde tesis edebilmek için *kanıta dayalı bir süreç* işletmek, gerçekliğin derinine inmek, incelenen gerçekliğin örüntülerini, altında yatan nedenleri ve itici güçlerini tespit etmek, eylemler ve transformasyonların bu gerçekliği nasıl dönüştüreceğine ilişkin projeksiyonlar yapmak ve bu projeksiyonları test etmek için gerçeklik ile sürekli bilinçli bir şekilde etkileşime girmek-doğrulamak veya yanlışlamak için- zorunludur.

Son tahlilde, tüm teorilerin test edilmesi, bunların gerçekliğe ilişkin projeksiyonlarının doğru olup olmadığı teyit edilir (veya edilmez). Aynı zamanda doğru bir şekilde kullanılan bilimsel bir teori-birikmiş tarihsel tecrübeler ve bilgiler temelinde- şeylerin gidişatının olası sonuçlarını tutarlı bir şekilde öngörebilir. Örneğin bu, iklim bilimcilerin tarihsel ve mevcut eğilimlerden ne gelişeceğine ilişkin doğru öngörülerde bulunabilmesinin temelidir. Bu aynı zamanda kapitalizmin yıkılması ve komünizmle değiştirilmesinin dünya halklarının ve nihai olarak tüm insanlığın çıkarına olduğunun bilimsel bir şekilde ileri sürülebilmesinin de nedenidir.

Bir kere daha söylemek gerekirse; insanlar pek çok şeyle ilgili hakikate ulaşmışlardır ve ulaşmaya da devam edeceklerdir. Ve en temel, belirleyici hakikatlerden biri-yalnızca az sayıda insanın değil, halk kitlelerinin kavraması gereken hakikat: Şu an da altında yaşamak zorunda bırakıldığımız sistemin yani kapitalizm-emperyalizmin temel niteliğine (temel ilişkilerine, dinamiklerine ve “hareket yasalarına”) ilişkin hakikattir. Ve de şu derin hakikat vardır: Bu sistem insanlık için olumlu bir şekilde reforme edilemez, gerçek bir devrim yoluyla süpürülüp atılması hem zorunlu hem de mümkündür ve temelden farklı gerçekten özgürleştirici bir sistemle değiştirilmelidir: Her yerde buütün baskı ve sömürü ilişkilerinin lağvedildiği dünyada komünizmi başarmayı hedefleyen sosyalizm.²

Dipnotlar: